وزارت کشور

سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور

بسمه تعالی

سال "تولید؛ دانش بنیان، اشتغال آفرین"

شماره: ۳۸۹۲۰

تاریخ: ۱۴۰۱/۰۷/۲۳

پیوست: دارد

## معاونین محترم هماهنگی امور عمرانی استانداری های کشور

**موضوع:** شیوه نامه تهیه برنامه ساماندهی اصناف و مشاغل مزاحم شهری

باسلام و احترام؛

در راستای اجرای بند۱-۲ دستورالعمل ساماندهی مشاغل و اصناف مزاحم شهری، ابلاغی شماره ۱۶۶۸۶۸ مورخ ۱۳۹۷/۰۹/۱۳ وزیر محترم کشور (موضوع تبصره ماده ۱ آیین‌نامه ساماندهی مشاغل و اصناف مزاحم شهری تصویب‌نامه شماره ۱۲۶۳۶۸/ت۵۳۷۴۶هـ مورخ ۹۶/۱۰/۱۰ هیات محترم وزیران)، به پیوست **شیوه‌نامه تهیه برنامه ساماندهی اصناف و مشاغل مزاحم شهری** که با همکاری نمایندگان محترم عضو کارگروه ملی موضوع ماده (۶) آیین‌نامه یادشده و باهدف نظام‌مند نمودن و یکسان‌سازی نحوه انجام مطالعه و تدوین این برنامه‌ها در سطح شهرها تهیه شده است، برای بهره‌برداری و اقدام لازم ارسال می‌شود.

**مهدی جمالی نژاد**

**رئیس سازمان**

رونوشت:

جناب آقای دکتر شاه میرزایی معاون محترم تجارت و خدمات وزارت صنعت، معدن و تجارت برای استحضار

جناب آقای دکتر حاجی رحیمیان مشاور محترم وزیر و مسئول هماهنگی حوزه وزارتی وزارت کشور برای استحضار

جناب آقای زینی وند معاون محترم امور شهرداری ها برای آگاهی

جناب آقای اسمعیل زیارتی نصرآبادی رئیس محترم مرکز مطالعات راهبردی و آموزش شهری و روستایی برای آگاهی

ارسال از طریق شبکه دولت

ارسال از طریق پیام استان

ارسال به وزارت کشور

وزارت کشور

سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور

معاونت امور شهرداری‌ها

# شیوه‌نامه تهیه برنامه ساماندهی اصناف و مشاغل مزاحم شهری

مهرماه ۱۴۰۱

## شیوه‌نامه تهیه برنامه ساماندهی اصناف و مشاغل مزاحم شهری

این شیوه‌نامه در راستای بند۱-۲ دستورالعمل ساماندهی مشاغل و اصناف مزاحم شهری ابلاغی شماره ۱۶۶۸۶۸ مورخ ۱۳۹۷/۰۹/۱۳ وزیر محترم کشور (موضوع تبصره ماده (۱) آیین‌نامه ساماندهی مشاغل و اصناف مزاحم شهری تصویب‌نامه شماره ۱۲۶۳۶۸/ت۵۳۷۴۶هـ مورخ ۹۶/۱۰/۱۰ هیات محترم وزیران) باهدف نظام‌مند نمودن و یکسان‌سازی نحوه مطالعه و تدوین برنامه‌های ساماندهی اصناف و مشاغل مزاحم شهری در سطح کشور تهیه و به تصویب کارگروه ملی موضوع ماده ۶ آیین‌نامه یادشده رسیده است.

**ماده ۱–** شهرداری موظف است در اجرای بند۱-۲ دستورالعمل اجرایی آیین‌نامه ساماندهی مشاغل و اصناف مزاحم شهری موضوع تصویب‌نامه شماره۱۲۶۳۶۸ت /۵۳۷۴۶ هـ مورخ ۹۶/۱۰/۱۰ هیات محترم وزیران، با همکاری شورای اسلامی شهر، اداره صنعت، معدن و تجارت، اتاق اصناف و اداره حفاظت محیط‌زیست شهرستان، برنامه ساماندهی اصناف و مشاغل مزاحم شهری را به همراه برنامه اقدام همه دستگاه‌های ذی‌ربط تهیه و به تصویب کمیسیون نظارت بر سازمان‌های صنفی شهرستان برساند.

**تبصره۱:** نتیجه برنامه تهیه شده در ارتباط با تغییرات مربوط به طرح‌های توسعه شهری و طرح تفصیلی به‌عنوان طرح‌های موضوعی ذیل طرح‌های تفصیلی به‌صورت ویژه و با رویکرد تحقق اهداف ساماندهی مشاغل توسط کمیسیون ماده۵ قانون تأسیس شورای عالی شهرسازی و معماری ایران بررسی و پس از تصویب این کمیسیون لازم‌الاجراست. درموارد خارج از محدوده شهرها، این مصوبه از طریق کارگروه امور زیربنایی و شورای برنامه ریزی و توسعه استان‌ها اخذ خواهد شد.

**تبصره۲:** برنامه پیشنهادی پس از طی مراحل فوق از طریق فرماندار به‌عنوان رئیس کارگروه محلی ساماندهی مشاغل و اصناف مزاحم شهری موضوع ماده ۶ آیین‌نامه ساماندهی مشاغل و اصناف مزاحم شهری(تصویب‌نامه شماره ۱۲۶۳۶۸/ت۵۳۷۴۶هـ مورخ ۹۶/۱۰/۱۰ هیات محترم وزیران) برای اجرا ابلاغ می‌گردد.

**ماده ۲–** شهرداری با اولویت استفاده از ظرفیت‌ها و توانمندی خود و یا با استفاده از خدمات شرکت‌های مهندسین مشاور ذی‌صلاح با رعایت مواد(۱) و (۳) این شیوه‌نامه، نسبت به تدوین برنامه ساماندهی اصناف و مشاغل مزاحم شهری اقدام نماید.

**ماده ۳– چهارچوب شرح خدمات تدوین برنامه ساماندهی**

۳-۱- شناخت و شناسایی وضع موجود مشاغل و اصناف شهری(محدوده و حریم) و تهیه فهرست مشاغل به تفکیک رسته، مکان استقرار و شدت آلودگی و مزاحمت

۳-۲- بررسی مطالعات و ضوابط و مقررات طرح‌های توسعه شهری و تفصیلی و همچنین اسناد فرادست و فرودست مرتبط با برنامه‌های شهری و موضوع ساماندهی

۳-۳- تحلیل داده‌ها و آسیب‌شناسی وضع موجود

۳-۴- تعیین نقش هر یک از دستگاه‌ها و سازمان‌های ذی‌ربط، اتاق اصناف و کمیسیون نظارت بر سازمان‌های صنفی شهرستان در خصوص ساماندهی با توجه به تکالیف مقرر در آیین‌نامه ساماندهی مشاغل و اصناف مزاحم شهری

۳-۵- ارائه راهکارهای اجرایی در قالب برنامه‌های کوتاه‌مدت، میان‌مدت و بلندمدت ساماندهی حداکثر برای اجرا در مدت ۱۰سال

۳-۶- بررسی ویژگی‌های کالبدی انواع کاربری‌ها، تأسیسات و زیرساخت‌ها به تفکیک مرتبط با ساماندهی مشاغل آلاینده و مزاحم شهری

۳-۷- ارائه روش‌هایی برای مشارکت و سرمایه‌گذاری بخش خصوصی در ساماندهی مشاغل آلاینده و مزاحم شهری

۳-۸- شناسایی و مکان‌یابی احداث و ساماندهی مشاغل آلاینده و مزاحم شهری و ارائه راهکارهای حمایتی

۳-۹- بررسی و ارائه بستر حقوقی و قانونی ساماندهی

۳-۱۰- آسیب‌شناسی وضع موجود مشاغل آلاینده و مزاحم شهری ازنظر مسائل اجتماعی، فرهنگی، اقتصاد شهری و مدیریتی

۳-۱۱- وزن دهی و تعیین اولویت‌بندی ساماندهی مشاغل شهری به تفکیک گروه‌های هدف

**ماده۴- گزارش و اسناد خروجی موردنیاز از اجرای مطالعه**

۴-۱- ارائه پیشنهادهای کاربردی منطبق با طرح توسعه شهری و طرح تفصیلی شهر برای ساماندهی مشاغل و اصناف مزاحم شهری

۴-۲- تعیین تمهیدات لازم و راهکارهای تشویقی و حمایتی برای ساماندهی مشاغل و اصناف مزاحم شهری

۴-۳- تعیین برنامه زمان‌بندی و اجرایی ساماندهی مشاغل و اصناف مزاحم شهری برای دستگاه‌های اشاره‌شده در آیین‌نامه ساماندهی مشاغل و اصناف مزاحم شهری

**ماده۵- ویژگی‌های برنامه ساماندهی**

با در نظر گرفتن اولویت‌ها و ضرورت‌های واقعی محدوده موردمطالعه و متناسب با شرایط، ویژگی و وسعت هر شهر، برنامه عملیاتی در قالب برنامه‌های کوتاه‌مدت، میان‌مدت و بلندمدت ساماندهی حداکثر برای اجرا در مدت ۱۰سال تهیه شود. برنامه ساماندهی مشتمل بر موارد زیر می‌باشد:

۵-۱- تهیه برنامه رفع مزاحمت از طریق اصلاح روند کار مشاغل و اصناف شهر با محورهای زیر:

- شناسایی و ترسیم فرآیندهای موجود هر شغل
- مشخص نمودن کانون‌های فعالیت مشاغل آلاینده و مزاحم
- ارائه پیشنهاد در جهت کاهش یا رفع مشکلات با معرفی فرآیندهای جایگزین
- تهیه برنامه زمان‌بندی و اولویت اقدامات، تقسیم‌کار درون و برون‌سازمانی

۵-۲- تهیه برنامه رفع مزاحمت از طریق نوسازی با مصالح مقاوم و ایمن و نوین‌سازی تجهیزات با فناوری‌های نوین کاهنده آلودگی و رفع مزاحمت مشاغل و اصناف شهر با محورهای زیر:

- تعیین شرایط فرسودگی کارگاه و تجهیزات
- معرفی مصالح مقاوم و ایمن برای هر گروه شغلی

- معرفی فناوری‌های نوین کاهنده ویژه هر گروه شغلی
- تعیین گزینه‌های قابل‌اجرا برای نوسازی(بسته پیشنهادی)
- تهیه برنامه زمان‌بندی و اولویت اقدامات، تقسیم‌کار درون و برون‌سازمانی

۵-۳- تهیه برنامه رفع مزاحمت از طریق الزام به تغییر شغل از مشاغل مزاحم به مشاغل غیر مزاحم با محورهای زیر:

- تهیه فهرست مشاغل مجاز، غیر مزاحم و همگن با شغل موجود
- روش الزام به متصدی برای معرفی چند پیشنهاد دلخواه و انتخاب از میان مشاغل جایگزین
- تهیه برنامه زمان‌بندی و اولویت اقدامات، تقسیم‌کار درون و برون‌سازمانی
- تعیین تکلیف کاربری واحدهایی که از شهر به شهرک‌های صنعتی یا مجتمع‌های صنفی و شهرک‌های کشاورزی منتقل‌شده‌اند

۵-۴- تهیه برنامه رفع مزاحمت از طریق انتقال و جابجایی مشاغل و اصناف مزاحم با محورهای زیر:

**الف**- انتقال مشاغل مشمول برابر ماده ۳ آیین‌نامه ساماندهی مشاغل و اصناف مزاحم شهری به مراکز مجاز ازجمله شهرک‌های صنعتی و مجتمع‌های صنفی

- تهیه برنامه زمان‌بندی و اولویت اقدامات، تقسیم‌کار درون و برون‌سازمانی به تفکیک و با تعیین مسئولیت هریک از دستگاه‌ها، سازمان‌ها و مراجع ذی‌ربط

**ب**- جابجایی مشاغل غیر مشمول انتقال و مجاز به فعالیت در شهر

- شناسایی واحدهای ماندگار در شهر که در مکان فعلی فعالیت آن موجب مزاحت است
- تهیه برنامه زمان‌بندی و اولویت اقدامات، تقسیم‌کار درون و برون‌سازمانی

۵-۵- تهیه برنامه اقدام و ترتیب اجرا توسط دستگاه‌ها، سازمان‌ها و مراجع ذی‌ربط در ساماندهی

**ماده۶–** کارگروه محلی ساماندهی مشاغل و اصناف مزاحم شهری مسئول نظارت بر حسن اجرا و رعایت مفاد این شیوه‌نامه می‌باشد.

**ماده ۷–** این شیوه‌نامه در۷ ماده و۲ تبصره تهیه و پس از ابلاغ، ملاک عمل شهرداری خواهد بود.